

SAFARI

www.ekoturism.org

NYHETSBRV FRÅN EKOTURISMFÖRENINGEN # 4-03

Vi tittar närmare på årets ekoturismarrangör – Grövelsjöns Fjällstation STF

Bildreportage om Grövelsjön på sidorna 4 och 5.

Fotograf: Anders Dahlin

ETOUR forskar för turismen

ETOUR, är ett forskningsinstitut i Östersund som arbetar för att utveckla kunskapen om turism och resande i syfte att bidra till turistnäringens utveckling. Läs mer på sidorna 6 och 7.

Naturens Bästa gör avtal med Coop MedMera

Vårt första samarbetsavtal med en större företagspartner är nu i hamn. Först ut är Coop MedMera. Bland annat kommer vi att fortsätta det redan mycket framgångsrika samarbetet med att presentera Naturens Bästa-arrangörer i medlemstidningen Mersmak, där de erbjuds som medlemsförmån till innehavare av Coop MedMera-kortet. Detta kommer att sätta Naturens Bästa på den mentala kartan hos ännu fler av Mersmaks läsare.

Mersmak, som är en av Sveriges största tidningar, har en upplaga på ca 1 miljon exemplar och når samtliga kortinnehavare. Att Naturens Bästa nu allt oftare kommer att synas tillsammans med ett av Sveriges största detaljhandelskort och en koncern med en stark miljömässig ambition och profil, ser vi som en stor framgång. Vi ser med stor förväntan fram mot ett alltmer utvecklat samarbete med Coop MedMera.

Ekoturismföreningen har växtvärk

En ögonblicksbild från Jämtland 5 december 2003

Jag kan ha fel, men det verkar som om ekoturismen är på väg mot en ketchup-effekt. Det har gått ett par år sedan jag blev invald i föreningens styrelse. Min tanke var att som fiskegubbe från Miljö-sverige säga något klokt ibland, och listigt undvika engagemang. Morsning. Det har gått ett år sedan jag blev vald till ordförande. Styrelsen har haft full kastrull och Naturens Bästa är en tryckkokare. Styrelsen har försökt forma en arbetsplats med arbetsmarknadsregler av en liten ideell förening som plötsligt har mångmiljonsomsättning. Jag har saknat ett flöte att gömma mig bakom.

Ordförandetankar

Hur funkar engagemang i "Marknads-sverige"? Det traditionella föreningslivet går på kryckor. Kanske för att dagens svenskar vill ha valuta och se resultat. Pyntar man in en hundring till en miljöorganisation då ska man se att oljeutsläppen upphör. Åtminstone ska det plockas oljeskadade fåglar i TV. Kan Ekoturismföreningen motivera sin existens för dagens kvalitetsmedvetna människor som kräver resultat? Jag tycker det, främst genom Naturens Bästa. Det är vårt bästa verktyg för att legitimera vår existens. Därför bör vi ge Naturens Bästa fullt stöd. Men ska föreningen bara vara en administratör åt vårt kvalitetsmärkningssystem? Det tycker inte jag.

Men problemet är att föreningen har för få medlemmar för att driva ekoturism på bred front. I dag står t.ex. myndigheter, organisationer, företag, länder(!) på kö för att samarbeta med oss. Men vi har inte personal att avsätta för allt samarbete. Under året har vi utöver Naturens Bästa

bl. a. agerat i frågor kring rovdjursturism, internationell ekoturism, miljöfrågor, tillstånd till ekoturism i naturskyddade områden och resegarantilagen. Vad ska man ge sig in i för frågor? Hur ser man till att man inte blir så bred att det blir dålig kvalitet? I dag hanterar samma personal Naturens Bästa och föreningsarbetet. De gör ett fantastiskt arbete. Men det finns en gräns för vad de hinner med. Jag tycker att en av styrelsens viktigaste uppgifter är att se till att det operativa arbetet sker så kvalitetsmässigt som möjligt. Det i sin tur borgar för att även de företag som är med i Naturens Bästa håller hög kvalitet. Samtidigt måste föreningen mobilisera hjärnceller och försöka "kapitalisera" att ekoturism är sexigt nu. I första hand så tycker jag vi måste hitta ett sätt att attrahera medlemmar. Men det finns fler sätt att plocka en gås på. Nu arbetar vi på ett förslag till en marknadsplan. Kan verka storhetsvansinne för en liten förening. Men jag lovar, det behövs en plan.

Vi får inte bli övermodiga. Investeringar måste vara väl förankrade i vår uppgift att bidra till ekoturismens utveckling. Vi får inte, som så många ideella föreningar gjort, lockas att jaga pengar till en ineffektiv administration som inte levererar resultat. Vi ska leverera mer och bättre ekoturism. Det kan vi göra, och det efterfrågas. Dessutom lever det ideella engagemanget i föreningen. Ni anar inte hur folk ställer upp i tid och otid för att få föreningen att fungera. Det tror jag är ett tecken på äkta livskraft.

Dan Jonasson

Maila gärna kommentarer på ledaren till:
danjonasson@swipnet.se

Kalendarium

28/1

Årsmöte
Ekoturismföreningen
SHIE-mässan, Stockholmsmässan

28/1

Diplomerings Naturens Bästa
SHIE-mässan, Stockholmsmässan

28/1 – 30/1

Baskurs Ekoturism
Stockholm

2/2 – 3/2

Vidareutbildning
IT- och export
Välådalen Turiststation, Jämtland

4/2

Specialutbildning Häst/Hund
Välådalen Turiststation, Jämtland

1/3

Årets Ekoturismföretagare
utnämns
Grand Hotel Stockholm

8/3

Ansökningsstopp
Naturens Bästa

25/3 – 28/3

TUR-mässan
Svenska Mässan, Göteborg

1/4 – 4/4

Vildmark & Äventyrmässa
Stockholmsmässan

REDAKTION

REDAKTÖR
Annelie Nilsson

MEDARBETARE I DETTA NUMMER
Dan Jonasson, Håkan Strotz,
Per Jiborn, Anders Dahlin,
Helena Jansson

Vill du berätta något för
Ekoturismföreningens medlemmar?
Kontakta redaktionen
på annelie@naturensbasta.se
eller ring Annelie Nilsson
031-13 75 30

MEDLEMSKAP & INFORMATION

För medlemskap och information om
Ekoturismföreningen kontakta vårt kansli:

Svenska Ekoturismföreningen
Box 87, 830 05 Järpen
Tel: 0647 – 66 00 25, Fax: 0647 – 100 12
E-post: info@ekoturism.org
Hemsida: www.ekoturism.org
www.naturensbasta.se
Pg: 81 39 93-3 / Bg: 5034-52 89

SAFARI
önskar alla
en riktigt
GOD JUL

Hundra procent webb

I stort sett bara utländska gäster och nästan alla bokningar via nätet. Hundspannsarrangören The Silent Way har under flera år satsat rejält på att marknadsföra sig via webben. En investering som har betalat sig, men som allt annat kostar både pengar och många arbetstimmar.

Northern Silence, Happy New Year Adventure och Sunshine Awakening är säljnamnen på några av de hundspanns-turer som The Silent Ways har arrangerat sedan 1995.

På företagets webbsida presenteras bokningsbara turer tillsammans med väl vald information för intresserade resenärer. Allt inramat i genomtänkt form och med bilder som lockar till hundspannsäventyr ut på fjällets vita vidder.

Idag säljer företaget minst 95 procent av sina turer via webben, nästan allt till utländska gäster, och man funderar på att anställa ytterligare en guide. SAFARI ringde upp Kenneth Gjemmestad på The Silent Way och frågade hur man gör.

- Vi lägger ner massor av timmar på att utveckla och uppdatera företagets hemsida, och inte minst att svara på mejl från hela världen, inleder Kenneth Gjemmestad.

En snygg, innehållsrik och ständigt uppdaterad hemsida är grunden. Inför varje ny säsong investeras därför flera veckor i att presentera vinterns utbud, lägga ut nya bilder, analysera statistik och se över tekniken. Företagets främsta strategi är att ligga högt upp i olika sökmotorers träfflistor.

- Vår ambition är att finnas bland de första alternativen när någon söker på exempelvis dogsledding, och med runt 700 besökare varje dag vill jag påstå att vi har lyckats ganska väl, förklarar Kenneth Gjemmestad.

- Men att ligga i topp kräver både tid och tanke. Att ständigt uppdatera och visa på en aktiv sida är ett måste för att inte tappa placeringar i träfflistan. En annan är att investera några timmars tankearbete i att välja ett bra domännamn och tänka igenom hur källsidans beskrivning, nyckelord och meta-tags ska se ut.

- Att positionera sin egen hemsida väl i olika sökmotorer är en hel vetenskap. Men mycket kan man faktiskt göra själv, genom att exempelvis analysera hur träfflistornas första sajter har konstruerat sina källsidor.

Drygt 20 000 besökare genererar under den mest intensiva perioden runt ett hundratal mejl varje månad. Använder man som The Silent Way, nätet som

huvudkanal för marknadsföringen blir det avgörande hur och när man svarar på intresserade kunders mejl.

- Kunden ska få sitt svar samma dag eller senast dagen efter. Dessutom anstränger vi oss för att skicka tillbaka snygga och proffsiga mejl med logotyp, bild och säsongens program. Bilden byts sedan mellan

" Med runt 700 besökare varje dag vill jag påstå att vi har lyckats ganska väl"

olika svarsmejl, så att kunden hela tiden får nya visuella intryck. Att svaren har ett personligt tilltal är väldigt viktigt, men vi har en struktur för att underlätta arbetet med alla mejl, betonar Kenneth Gjemmestad.

Av hundra kundkontakter leder drygt tio till bokningar, men att helt sluta med tryckt material rekommenderas inte.

Foto: The Silent Way

- Vi skickar också ut en tryckt katalog till alla intresserade kunder, vilket ger företaget en etablerad och trovärdig profil.

- Ett år skrotade vi katalogen. Det var dumt och antalet bokningar störtade. Det misstaget gör vi inte om. Nu får därför återigen alla våra kunder även ett vanligt brev med snigelpost, avslutar Kenneth Gjemmestad.

Per Jiborn

Nio webbtips från The Silent Way.

- Välj ett bra domännamn. Helst ska din attraktion eller verksamhet finnas med i namnet. Det är mycket värt för att komma högt upp i sökmotorernas träfflistor.
- Satsa på en bra och professionell hemsida från början. För 15 – 20 000 kronor får man en prisvärd sajt från en duktig webbyrå. Undvik gratiserbjudanden. Det kan fungera för en familjesida, men inte för en professionell aktivitetsarrangör.
- Se till att vara med i arbetet när sidan byggs upp. Lär dig hur man uppdaterar sajtens olika texter, utformar källsidans innehåll och analyserar statistikprogrammets alla data.
- Siktar du på en utländsk marknad. Då är det mycket bättre att köpa en com-adress än något annat.
- Uppdatera och sköt din hemsida. Förmodligen vårt viktigaste råd. Det uppskattar både gamla kunder och webbens många sökmotorer.
- Analysera konkurrenternas sajter. Högerklicka på deras hemsida och du kan se innehållet i deras källsida.
- Tänk på att det inte bara handlar om att ha många nyckelord på källsidan. Minst lika viktigt är rätt ord och framför allt – ständigt uppdatering.

• Bland källsidans nyckelord kan det vara klokt att lägga in felstavade ord när personer skriver fel i sökrutan.

• Lär mer på vår sajt www.dogsledding-adventures.com

Inom kort finns mer IT-tips på Ekoturismföreningens medlemsida www.ekoturism.org

Safari tittar närmare på årets ekoturismarrangör – Grövelsjöns Fjällstation STF

Foto: Anders Dahlin Text: Per Jiborn

På Grövelsjöns Fjällstation är man miljö-pionjärer. Redan 1985 installerades en anläggning där två myrar utnyttjades för uppvärmning. Det blev ett experiment i bister klimat och på hög höjd. Då var man bland de första inom svensk hotell-näring. Idag, tjugo år och några tekniska missöden senare, finns driftsäker och bra teknik tillgänglig för alla som lång-siktigt önskar spara pengar och miljöan-passa sitt boende.

- Vi var först och det var inte pro-blemfritt, men jag ångrar inte för en stund att vi brutit ny mark för resurssnål teknik, förklarar Charlie Ekberg.

- Investeringarna har vi tjänat in flera gånger om. Idag använder vi bara en procent fossilt bränsle jämfört med om hela stationen skulle värmas med eld-ningsolja. Det handlar om besparingar på flera hundra tusen varje år.

Från Tyskland kommer signalen om att Sverige går utmärkt att sälja, men är svårt att köpa. Prissatta arrangemang efterlyses, och uppmaningen lyder produktutveckla!

Även här har Grövelsjön gått i spetsen. Sedan många år har man aktivt satsat på kurser, arrangemang och paket, som familjeveckor, naturfoto och avkoppling för kropp och själ.

- Idag står vårt utbud av bokningsbara arrangemang för 20 procent av omsättningen. Det är det som gör skillnaden mellan vinst och förlust. Att kunna planera verksamheten utifrån vetenskapen om ett antal fullbokade kurser och några beställda konferenspaket gör helt enkelt livet lättare för en platschef, konstaterar Charlie Ekberg.

Det klingar inte bara av dalmål på Grövelsjön. Charlies skånska dialekt avslöjar att det är en "oäkta mas" som tillsammans med frun Barbara basar för verksamheten.

- I de här trakterna var det inte särskilt många år sedan som det sågs ned och snett på turism. Det var helt enkelt inget riktigt jobb. Kanske behövdes det lite nytt och sydländskt blod längst upp i Dalarnas nordvästra hörn, skrattar Charlie Ekberg.

- Idag är vi stolta över att jobba på Grövelsjöns Fjällstation, och själv är jag glad över att 75 procent av personalen bor och lever i Älvdalens kommun. Det ger klirr i den lokala skattkistan.

- Visst har Svanen och KRAV inneburit mycket för både oss själva och i relationen med gäster och myndigheter, men det är ändå Naturens Bästa som betytt mest för den respekt som vi nu åtnjuter inom branschen, menar Charlie Ekberg.

- Man känner igen oss och svensk ekoturism uppmärksammas. Nu gör även kommunen omakhet att förlägga några av sina möten hos oss, trots att vi ligger i utkanten.

I mars 2003 utnämndes också Grövelsjöns Fjällstation till årets ekoturismarrangör. Något som resulterat i inslag på Radio Dalarna och drygt ett tiotal artiklar i olika tidningar.

Fakta om Grövelsjöns Fjällstation

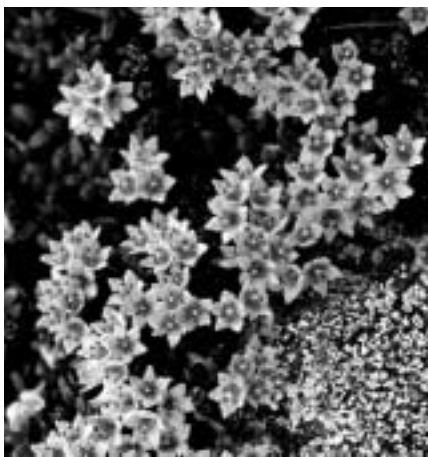
Fjällstationen invigdes 1937.

26 000 gästnätter jämt fördelade mellan sommar och vinter.

Erbjuder skidåkning, fjällvandring, kurser och konferenser.

Drygt 20 årsarbeten med som mest 35 anställda och som minst fem.

Läs mer på www.stfgrovelsjon.com

ETOUR – forskar för turismen

www.etour.se

ETOUR, är ett forskningsinstitut i Östersund som arbetar för att utveckla kunskapen om turism och resande i syfte att bidra till turistnäringens utveckling. Det skapades av Mitthögskolan, Turistdelegationen och Rese- och Turistindustrin i Sverige (RTS) 1996 och har tre huvuduppgifter; att forska om turism, att analysera statistik om turism och att sprida forskningsresultaten till turistnäringen. ETOUR ger även ut populärvetenskapliga böcker, anordnar seminarier och konferenser och skapar utvecklingsprojekt tillsammans med turistnäringen.

Mångvetenskaplig syn

För att fånga bredden inom turismen fokuserar ETOUR sin forskning på turistdestinationen - att utveckla platser och regioner till attraktiva och väl fungerande resmål - som idag är relativt outforskad. Och för att få en bättre helhetsbild och skapa en bred och kvalificerad turismforskning studerar man turismen ur många olika synvinklar genom att anlita forskare med olika bakgrunder. Forskning görs på följande områden:

- **Produktion & organisation**
- **Natur & Naturresurser**
- **Entreprenörskap & Innovation**
- **Infrastruktur & IT**
- **Människa, marknad & omvärld**
- **Kultur & kulturresurser**
- **Miljö & hållbar utveckling**

På ETOUR:s hemsida kan du läsa mer om forskningsområden, prenumerera på deras nyhetsbrev och ladda ner eller beställa olika rapporter och böcker. Ett smakprov på vad ETOUR gör ser du i intilliggande artiklar.

Gröna Hotell och Miljömärkningar

Nästan ingen väljer sitt semester- eller konferensboende utifrån anläggningens miljöarbete. Det påstår förstudien "Påverkar miljömärkningen valet av boendeanläggning?" som ETOUR nyligen genomförde kring Gröna Nyckeln i Hälsingland. Det är en liten undersökning med bara 16 tillfrågade gäster på fyra anläggningar, varav två är märkta med symbolen den Gröna Nyckeln. Undersökningen pekar också på att väldigt få personer känner igen miljömärket den Gröna Nyckeln och att symbolen inte marknadsförs aktivt. Lite förvånande är uppgiften om att åtminstone ett av de godkända företagen trots sitt miljöarbete inte använder märkningen i sin egen marknadsföring.

Studien innehåller en avslutande diskussion om orsakerna till resultatet. En förklaring kan vara att en svag exponering leder till dålig igenkänning, vilket i sin tur skapar dålig motivation för egen marknadsföring.

Staffan Widstrand från Ekoturismföreningens styrelse pekar dock på en annan tolkning som studien också berör. - ETOUR:s förstudie innehåller flera viktiga lärdomar som vi ska ta till oss. En av de viktigaste är att flera av de tillfrågade gästerna svarar att de på sin semester inte i första hand vill tänka på hotellets sopsortering. Istället efterfrågar man bra kvalitet, god mat och trevliga upplevelser. Kunden vill helt enkelt försäkra sig om en rolig semester eller en lyckad konferens. Dessa tankar har vi redan från starten försökt ta till oss i utvecklingen av Naturens Bästa. Därför pratar vi kvalitetsmärkning

och inte miljömärkning, och lägger stor energi vid att granska en rad mjuka värden som gott värdskap, kunniga guider och väl genomförda arrangemang.

I **sammanställningen** "Miljöarbete i svensk turismnäring" har ETOUR på uppdrag av Turistdelegationen kartlagt olika miljömärkningar och miljöinitiativ inom svensk turism. Inledningsvis diskuteras ett antal grundbegrepp som hållbarhet, naturturism, ekoturism och miljömärkning av produkt, företag eller destination. Därefter behandlas relativt ingående ett tiotal olika system för miljöcertifiering och märkning, och på ett mer övergripande vis beskrivs dessutom ytterligare drygt ett dussin mer eller mindre lyckad initiativ kring turism och miljö under de senaste åren.

Genomgången av de svenska erfarenheterna kompletteras med ett par utländska exempel, och materialet avslutas med en tämligen omfattande översikt av svensk forskning på området.

För studenter, forskare och konsulter som letar efter en överblick och en innehållslista till ett spretigt ämne som miljö och turism fungerar sammanställningen bra. Den som däremot söker värdefulla erfarenheter och konkreta lärdomar blir materialet mest en kompass som pekar ut riktningen för de fortsatta spaningarna.

Både förstudien om gröna hotell och sammanställningen av turismnäringens miljöarbete går att ladda ner kostnadsfritt från ETOUR:s webbsida. Klicka vidare på Publikationer och sedan via underrubriken Miljö & hållbar utveckling.

Foto: ETOUR

Mötesplats för Natur- och Kulturturismen

Intresset för natur- och kulturturism är på stark frammarsch i Sverige. Det visar det stora intresset för ETOUR:s konferens i Östersund i november. Närmare 300 deltagare och föredragshållare samlades under två dagar för att höra det senaste och skapa kontakter.

Målet för konferensen var att bidra till en positiv utveckling av natur- och kulturturismen i Sverige genom att öka kunskapsutbytet och dialogen mellan dessa två grenar av turismen.

Konferensen ville också belysa de möjligheter och problem det innebär att den offentliga sektorn ofta äger och förvaltar de resurser som natur- och kulturturismföretagen använder i sin verksamhet.

De två dagarna hade var sitt tema: Skydd av natur- och kultur – död hand eller lönsam upplevelseindustri och Turistföretagande i natur- och kulturmiljöer – en framtidsbransch?

Turistföretagande tillåtet i nationalparkerna

Naturvårdsverket presenterade sin nya naturvårdspolitik som de hoppas ska skapa möjligheter och utveckling i stället för hinder och restriktioner, genom att den öppnar upp för en bättre samverkan mellan bevarande och nyttjande av naturresurserna. - Naturvård kan bidra till regional utveckling och landsbygdutveckling genom att värdefulla naturområden utnyttjas för småskaligt näringsliv inom t. ex turism och på så sätt direkt eller indirekt bidra till sysselsättning, sa Gunnar Zettersten.

En nästan revolutionerande nyhet är att kommersiell turistverksamhet kommer att tillåtas i nationalparkerna, med start i vår nyaste nationalpark – Fulufjället i Dalarna. Företagen ska givetvis följa bestämmelserna i parken men annars är det fritt fram att utöva kommersiell verksamhet där.

Processen med bildandet av Fulufjällets nationalpark har även gett andra nyttiga och användbara erfarenheter. Per Wallsten, också från Naturvårdsverket, berättade hur man lyckades vända ett starkt lokalt och kommunalt motstånd mot parken till ett godkännande genom samarbete och dialog med lokalbefolkningen. Många miljoner har satsats och idag ser de parken som en möjlighet att leva kvar i hembygd.

Funky History ska förmedla kulturarvet

Riksantikvarieämbetet vill bättre utnyttja turismens kraft för att förmedla vårt kulturarv och kulturmiljö. Genom att göra kulturmiljöerna tillgängliga och förståliga kan kulturturismen vara ett sätt att få människor delaktiga i sin historia på ett roande och lustfyllt sätt.

Ett lyckat exempel på detta är projektet "I Arns fotspår" som lockar horder av turister till Skaratrakten. Anja Praesto från Västergötlands museum beskrev hur "funky history" – att blanda två kända företeelser på ett annorlunda sätt - kan levandegöra en bygds historia på ett sätt som passar upplevelseindustrin. Hon efterlyste dock ett system för att återföra resurser till kulturarvet så att även museer och kyrkor kan tjäna pengar på turisterna.

En annan problematik som togs upp av många föreläsare var hur man skulle hitta balansen mellan att bruka ett kulturarv och förbruka det.

- Det behövs en etisk diskussion mellan kulturmiljövårdare

"Naturens Bästa är ett lysande exempel på hur man kan kombinera turism med aktiv naturvård"

och företrädare för besöksnäringen, där vi resonerar oss fram till gemensamma värderingar och riktlinjer för hur vi ska förhålla oss när kulturarvet sätts in i ett kommersiellt sammanhang, sa Monika Minnhagen-Alvsten på Riksantikvarieämbetet.

Cyberspace eller ekoturism

Deltagarna fick också höra Klas Sandell, forskare på Karlstads Universitet, spekulera i hur trendvindarna blåser och vilka av dagens svaga vindpustar som kommer att växa till kraftiga blåsväder i morgon. Hur mycket kommer framtiden att präglas av till exempel:

- inomhusskidbackar och cyberspace-hjälmar; eller av
- hembygds- och ekoturism med starka lokala engagemang i jakt och fiske; eller av
- vardagsnära enkelt friluftsliv med allemansrätt och folkhälsa; eller av
- museialiserade reservat för "frysta" historiska rester av natur och kultur.

Foto: ETOUR

Mycket ljus på Naturens Bästa

Mest uppmärksamhet under konferensen fick nog ändå Naturens Bästa och Ekoturismföreningen! Många föredragshållare framhöll Naturens Bästa som ett bra, ja till och med lysande exempel på hur man på ett organiserat sätt kan kombinera främjandet av turism med aktiv naturvård. Gunnar Zettersten på Naturvårdsverket uppmanade fler företag att söka till Naturens Bästa för att på så sätt dra sitt stå till stacken. Inte mindre än fyra föredragande företagare var medlemmar i Ekoturismföreningen, varav tre av dem även godkända Naturens Bästa-företag. Även föreningens ordförande Dan Jonasson fick chans att berätta om hur vi arbetar för att skapa mer och bättre ekoturism både i Sverige och internationellt.

Vill du veta mer om problematiken och möjligheterna kring att utveckla våra kulturskatter till turistattraktioner kan du beställa ETOUR:s nya antologi "I kulturarvets fotspår – nya möjligheter för svensk turism" på www.etour.se

Annelie Nilsson

PÅ GÅNG...

Baskurs 28 – 30 januari

Nu har över 60 företag gått baskursen om Naturens Bästa. Kursen är öppen både för arrangörer som tänker ansöka till den nya ekoturismmärkningen, och till dig som vill veta mer om den nya svenska ekoturismmärkningen.

Nästa tillfälle blir den 28 – 30 januari, i Stockholmstrakten och med prislappen 2 500 kronor. Medlemmar i Ekoturismförbundet får rabatt.

Diplom från Charlotte Permell

Den 28 januari diplomas en ny omgång välmeriterade arrangörer. Diplomuutdelare blir Charlotte Permell från Mitt i Naturen Film, och platsen blir Scandinavian Hospitality Incentive & Event Exhibition - SHIE 2004. Det är norra Europas ledande fackmessa för affärsrese- och mötesbranschen, och blir ett utmärkt tillfälle för oss att informera om och visa upp Naturens Bästa för svensk mötesindustri.

IT & Export – något för svensk ekoturism!

Nu genomför Ekoturismförbundet en första fortbildning. Det blir två temadagar om export och hur vi kan använda IT-tekniken för att marknadsföra och sälja eko-

turism. Kursen vänder sig i första hand till redan godkända arrangörer, och personer som har gått vår baskurs, men är öppen för andra. Du bestämmer själv om du vill närvara under båda kursdagarna eller endast under en dag.

Kursen inleds måndagen den 2 februari med exporttemat. Tisdagen ägnas helt åt hemsidor och IT. Platsen blir Valådalens Turiststation i ett förhoppningsvis snöigt Jämtland.

Årsmöte den 28 januari

Som betalande medlem i Svenska Ekoturismförbundet är du varmt välkommen till vårt årsmöte 2004. Platsen blir Stockholm onsdagen den 28 januari i samband med diplomeringen av nya arrangörer inom Naturens Bästa. Se vidare särskild kallelse och föreningens webbsida.

Nästa stoppdatum – 8 mars

Funderar Du på att ansöka till Naturens Bästa. Nästa ansökningstillfälle blir den 8 mars 2004. Som medlem i Ekoturismförbundet har du tillgång till vårt startpaket på våra särskilda medlemssidor på webben.

Glöm inte heller bort att anmäla dig till nästa baskurs.

Mer information

Kursprogram, tider, priser och mer information finns på www.ekoturism.org Se under Kalendarium.

Vill du anmäla dig till någon utbildning eller årsmöte? Ring då 0647 – 66 00 25 eller mejla till info@ekoturism.org

Stora Turismpriset

Stora Turismpriset instiftades 1994 av Stiftelsen för kunskapsfrämjande inom turism. Priset delas ut en gång per år i samband med TUR-mässan i Göteborg till företag, organisationer eller institutioner som genom föredömliga insatser har bidragit till att utveckla turismen i Sverige. Prissumman uppgår till 100 000 kr. Priset kan delas av flera pristagare.

Nominera

Om du är verksam i svensk rese- och turistindustri är du välkommen att nominera kandidater till Stora Turismpriset. Senast den 12 januari 2004 skall nomineringar sänts till Stiftelsen för kunskapsfrämjande inom turism.

Kriterier och andra villkor finns på www.tourist.se

Under arbetet med Naturens Bästa har vi mer och mer insett matens stora betydelse för gästens helhetsupplevelse. Maten under olika arrangemang har en avsevärd utvecklingspotential för att ge gästen ytterligare mervärden och en känsla av vildmarkslyx. Glädjande är därför att Ekotopia i Småland i samarbete med Ekoturismförbundet startar ett projekt kring mat utomhus.

Inom projektet skall svensk spetskunnighet om matlagning och livsmedelshandling utomhus samlas. Johan Elwing på Ekotopia menar att detta är ett bra

sätt att föra samman miljö, hälsa och att skapa mervärde för den svenska turistnäringen. Ekotopia ligger på det småländska höglandet och är tänkt att vara en mötesplats och affärsverksamhet för hållbar utveckling. Från början var det ett projekt inom Aneby kommuns vision om en grön kommun. Vill du veta mer gå in på www.ekotopia.se eller kontakta Johan Elwing tel 070-5573466.

Håkan Strotz

Naturens läckerheter

Så är titeln på en nyutkommen bok av Inger Ingmanson, Prisma förlag. Boken tar upp den vilda naturens gratismat, bär, svamp och ätliga växter. Växterna och maträtterna presenteras på ett humoristiskt, sakligt och läckert sätt. Vi får veta hur de olika växterna insamlas och tillagas. Boken innehåller mängder med recept på sallader, pajer, soppor, kryddat brännvin, likörer, färskostar och bröd.

Dessutom får vi tips om hur vi kan torka, frysa och konservera de olika växterna. Själv känner jag att boken inspirerar till att året runt äta lyxigt och gott med naturens hjälp. Jag vill varmt rekommendera boken till alla som önskar utveckla och förfina sin matlagning såväl inomhus som i den fria naturen.

Håkan Strotz